

zaaknummer 2011 T 599(1)

11 september 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

[naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde [naam],

tijdens zijn leven priester van het Bisdom Haarlem-Amsterdam,

en:

[naam],

geboorte- / overlijdensdatum onbekend,

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde [naam],

tijdens zijn leven directeur van het RK Jongensweeshuis te Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 februari 2012. Op 8 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van diaken drs. [naam], Kanselier Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 30 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam] en zijn dochter [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur S.S. van Gijn. Namens de Congregatie/het Bisdom is verschenen de heer [naam].

2. De klacht

2.1. Klager heeft van zijn vijfde tot zijn veertiende levensjaar in het RK Jongensweeshuis verbleven. Aldaar moest klager biechten bij aangeklaagde [naam]. Tijdens het biechten moest klager aangeklaagde [naam] pijpen.

Als klager kwam biechten, zat aangeklaagde [naam] wijdbeens op zijn stoel. Klager moest op zijn knieën tussen diens benen plaatsnemen. Vervolgens moest klager vertellen hoe vaak hij masturbeerde. Aangeklaagde deed zijn rok open en zei dan tegen klager 'neem hem maar in je mond'. Hij pakte het hoofd van klager vast en ging net zo lang heen-en-weer totdat hij klaarkwam in de mond van klager. Dit gebeurde in de periode [jaar]-[jaar] om de twee weken, maar soms ook twee keer per week. In ieder geval had het misbruik elke keer plaats als klager kwam biechten bij aangeklaagde [naam].

Daarbij is klager tijdens zijn verblijf in het RK Jongensweeshuis, in opdracht van de nonnen, door aangeklaagde [naam] meerdere malen fysiek zwaar mishandeld. De mishandelingen vonden plaats in de periode [jaar]-[jaar].

2.2. Als gevolg van het fysieke geweld heeft klager jarenlang last gehad van waanbeelden. Voorts heeft klager altijd een soort onrust gevoeld. Hij heeft jaren lang rondgezworven door Europa en onder andere verbleven in [land, land en land].

Klager heeft na de lagere school en ondanks het feit dat hij de beste van de klas was, niet verder mogen leren. Al hetgeen hij bereikt heeft in zijn leven, heeft hij zichzelf aangeleerd.

Klager heeft twee mislukte huwelijken achter de rug.

2.3. Klager wenst allereerst erkenning voor hetgeen hem is aangedaan. Voorts wenst klager financiële compensatie te ontvangen voor het feit dat hij na de lagere school niet meer naar school is gegaan. Hierdoor heeft het leven van klager een hele andere invulling gekregen dan wanneer hij wel zou hebben doorgeleerd.

3. Het verweer

Aangeklaagde [naam] is overleden en kan geen weerwoord geven. Diaken [naam] heeft namens de Bisschop in een schriftelijke reactie gesteld dat het Bisdom bekend is met andere klachten jegens aangeklaagde [naam] die inhoudelijk bijna identiek zijn aan de klacht van klager. Derhalve is de Bisschop dan ook van mening dat de klacht tegens aangeklaagde [naam] aannemelijk is.

Hetgeen klager heeft meegemaakt is vreselijk. Hem is niet de veiligheid en troost geboden die in zijn situatie nodig waren. Er is juist op sadistische wijze misbruik van hem gemaakt.

De Bisschop heeft aangeboden klager in persoon te ontvangen om zijn spijt uit te spreken voor het leed dat klager is aangedaan. Voorts heeft diaken [naam] ter zitting aangegeven dat de Bisschop reeds publiekelijk alle titels van aangeklaagde [naam] heeft afgenomen. Hem in persoon ter verantwoording roepen is helaas niet mogelijk nu aangeklaagde [naam] overleden is. Diaken [naam] heeft ter zitting het leed dat aangeklaagde [naam] klager heeft aangedaan erkend.

Aangeklaagde [naam] is niet bekend bij het Bisdom.

4. De beoordeling ten aanzien van de klacht jegens aangeklaagde [naam]

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan 65 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager aangeklaagde [naam] veelvuldig, in de periode [jaar]-[jaar], oraal heeft moeten bevredigen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de verklaring van klager ondersteund door andere klachten betreffende aangeklaagde. Zo volgt uit de gegronde klacht, bekend onder nummer 2010T208 (2), dat aangeklaagde zich ook door een andere jongen die in een kindertehuis verbleef waarvan aangeklaagde rector was, oraal heeft laten bevredigen.

Voorts zijn twee gegronde klachten, bekend onder de nummers 2011T505 en 2011T517, bekend waarin meisjes die in het kindertehuis verbleven door aangeklaagde seksueel werden misbruikt. Hoewel deze klachten zien op seksueel misbruik van meisjes, is de Klachtencommissie desalniettemin van oordeel dat deze gegronde klachten ter ondersteuning gebruikt kunnen worden. Uit deze klachten volgt immers dat aangeklaagde ook in deze gevallen als rector van een kindertehuis en als geestelijke seksueel misbruik heeft gemaakt van kinderen die aan zijn zorg waren toevertrouwd.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde [naam] met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud en stond er helemaal alleen voor in de wereld. Hij had geen familie. Daarbij was klager op aangeklaagde aangewezen nu aangeklaagde de rector was van het Jongensweeshuis waar klager verbleef en de persoon was die de biecht afnam.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De heer [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting het leed te erkennen dat klager is aangedaan. Ook heeft de heer [naam] aangegeven dat de Bisschop, ondanks het feit dat aangeklaagde [naam] is overleden, alle titels van aangeklaagde [naam] heeft afgenomen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. De beoordeling ten aanzien van de klacht jegens aangeklaagde [naam]

5.1. Klager kan in zijn klacht betreffende aangeklaagde [naam] niet worden ontvangen. De reden daarvoor is dat de beschuldigingen van klager geen betrekking hebben op mogelijk seksueel misbruik. Hetgeen klager in zijn klaagschrift aanvoert betreft lichamelijk geweld van de zijde van aangeklaagde [naam]. De Procedure ziet slechts op seksueel misbruik. Lichamelijk geweld valt niet onder het bereik van seksueel misbruik, zoals omschreven in artikel 1.3 van de Procedure.

5.2. Nu de klacht van klager reeds op grond van voornoemde omstandigheid niet in zijn klacht kan worden ontvangen, komt de Klachtencommissie niet toe aan de bespreking van het verweer dat namens aangeklaagde is aangevoerd inzake de ontvankelijkheid

6. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht ten aanzien van aangeklaagde [naam] gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht ten aanzien van aangeklaagde [naam] niet-ontvankelijk te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 september 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop van Haarlem-Amsterdam binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop van Haarlem-Amsterdam daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop van Haarlem-Amsterdam.